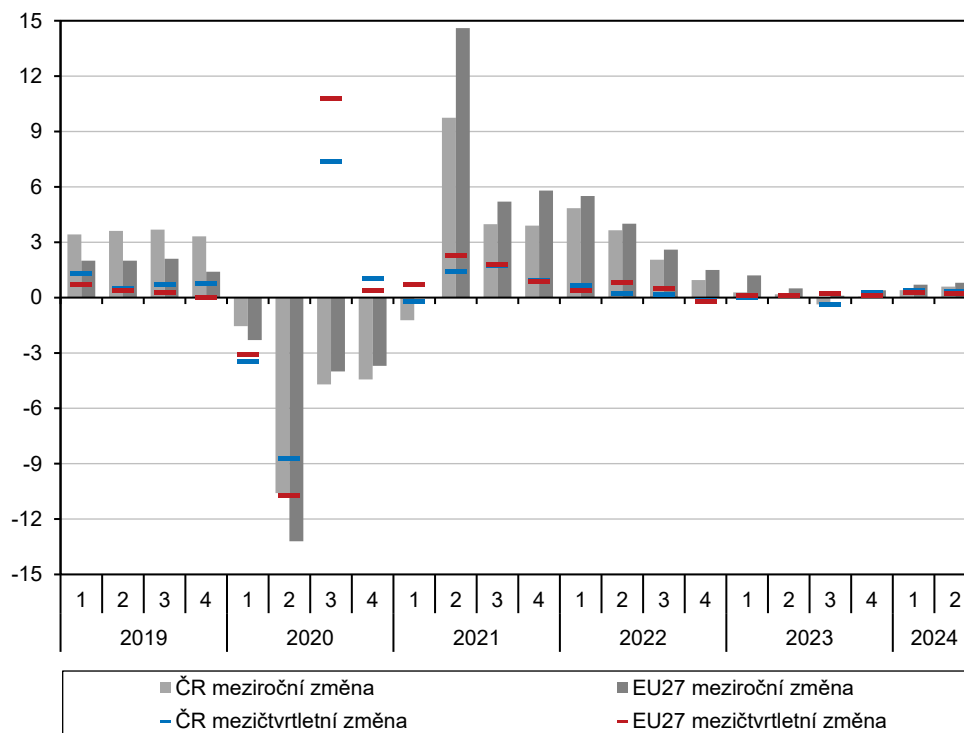

2. Souhrnná výkonnost

Česká ekonomika pokračovala ve slabém růstu.

Nevýrazný růst české ekonomiky pokračoval i ve 2. čtvrtletí 2024. Hrubý domácí produkt (HDP) se zvýšil reálně mezičtvrtletně o 0,3 % a meziročně o 0,6 %¹. Mezičtvrtletní růst HDP byl mírně podpořen investiční aktivitou, výdaji na spotřebu i zahraniční poptávkou. U spotřeby dominoval zejména sektor vládních institucí, v případě domácností přírůstek spotřeby zmírnil. Vývoj zásob naopak výrazně brzdil mezičtvrtletní dynamiku HDP. Velký podíl na meziročním růstu české ekonomiky měla domácí spotřeba. Vliv růstu výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu a zahraniční poptávky byl slabší, ale rovněž pozitivní. Naproti tomu ale pokračoval meziroční propad u tvorby zásob.

Graf č. 1 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, v %)

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

Středoevropské ekonomiky vesměs setrvaly v pásmu slabého růstu a stagnace.

Hrubý domácí produkt v EU se ve 2. kvartálu mezičtvrtletně zvýšil o 0,2 % a meziročně byl vyšší o 0,8 %. Mezičtvrtletně ve 2. čtvrtletí rostl HDP ve většině zemí EU. Výjimkami byly Irsko (-1,0 %), Lotyšsko (-0,9 %), Rakousko (-0,4 %), Švédsko (-0,3 %), Maďarsko (-0,2 %) a Německo (-0,1 %). Naopak výrazné oživení růstu bylo zaznamenáno v Polsku (1,5 %), Nizozemsku (1,0 %) a shodně o 0,8 % ve Španělsku a Chorvatsku. V rámci střední Evropy byl hospodářský výkon spíše slabý. Pokles byl zaznamenán v Maďarsku a Německu a propadalo se také Rakousko, které spolu s Německem zažívá období poklesů a stagnace. V Česku pokračoval mírný růst a trochu lépe se dařilo Slovensku, které jako jediná středoevropská ekonomika nezažilo pokles v období od začátku roku 2022. Výjimkou v regionu bylo silně rostoucí Polsko. Mezičtvrtletní růst byl slabý také v dalších velkých ekonomikách – ve Francii a Itálii (shodně o 0,2 %). Meziročně zaostával HDP v Irsku (-4,1 %), Estonsku (-1,3 %), Finsku (-1,3 %), Rakousku (-0,6 %) a v Lotyšsku (-0,1 %). Nejvýraznější meziroční nárůst HDP mělo ve 2. čtvrtletí Polsko (4,0 %), Kypr (3,7 %) a Chorvatsko (3,0 %).

¹ Vývoj HDP, hrubé přidané hodnoty a jejich složek je vyjádřen prostřednictvím objemových indexů (tj. očištěn o vliv cen) a po očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje jsou platné k 31. 5. 2024.

Mzdy reálně mezičtvrtletně rostly.

Objem vyplacených mezd a platů v Česku ve 2. čtvrtletí mezičtvrtletně vzrostl o 0,9 % při současném nárůstu zaměstnanosti o 0,5 %². Cenový růst oslabil, takže se mzdy a platy reálně mezičtvrtletně zvýšily o 0,5 %³. Ve 2. čtvrtletí nejvíce vzrostl objem mezd a platů v činnostech v oblasti nemovitostí (7,0 % při navýšení zaměstnanosti o 2,5 %), v peněžnictví a pojišťovnictví (2,8 % při poklesu zaměstnanosti o 1,2 %) a v ostatních činnostech⁴ (2,5 %, zaměstnanost ale vzrostla o 3,0 %). Mezičtvrtletně se zvyšovaly také vyplacené mzdy a platy v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (1,9 %, zaměstnanost -0,6 %), v informačních a komunikačních činnostech (1,3 %, zaměstnanost -3,3 %), ve zpracovatelském průmyslu (1,0 %, zaměstnanost -0,1 %) a ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči (0,5 %, zaměstnanost o 0,3 %). Mezičtvrtletně klesly mzdy a platy shodně o 0,2 % ve stavebnictví (zaměstnanost +0,8 %) a v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (zaměstnanost +1,4 %).

Meziročně rostly mzdy a platy ve všech sekcích klasifikace ekonomických činností.

Meziročně se ve 2. čtvrtletí zvýšil objem vyplacených mezd a platů o 5,7 % a přírůstek tak mírně zpomalil a byl nejnižší za více než tři roky. Zaměstnanost byla meziročně vyšší o 0,2 %. Reálně se objem mezd a platů meziročně zvýšil o 2,3 %. Meziročně nominálně vyšší byly ve 2. čtvrtletí mzdy a platy ve všech sekcích. Nejvíce se ale zvyšovaly výdělky v činnostech v oblasti nemovitostí (17,8 % při navýšení zaměstnanosti o 2,7 %), v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (7,8 %, zaměstnanost +0,8 %) a v ostatních činnostech (7,2 %, zaměstnanost vzrostla o 2,9 %). Přírůstek nad průměrem celé ekonomiky byl zaznamenán rovněž v peněžnictví a pojišťovnictví (6,9 % při poklesu zaměstnanosti o 0,9 %), v informačních a komunikačních činnostech (6,6 %, zaměstnanost +0,4 %) a v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (6,0 %, zaměstnanost +1,7 %). Podprůměrně meziročně rostl objem vyplacených mezd a platů ve zpracovatelském průmyslu (5,1 %, zaměstnanost -2,6 %), ve stavebnictví (4,8 %, zaměstnanost -0,8 %), ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči (4,3 %, zaměstnanost o 1,4 %) a v zemědělství, lesnictví a rybářství (2,1 % při navýšení zaměstnanosti o 1,6 %).

Růst spotřeby pokračoval.

Mezičtvrtletní přírůstek spotřeby ve 2. čtvrtletí jen drobně oslabil na 0,6 %. Zásahu na tom má zejména posílení výdajů sektoru vládních institucí (1,5 %), protože u domácností růst spotřeby po dvou solidních navýšeních opět zpomalil (0,2 %). Celkově spotřeba k mezičtvrtletnímu růstu HDP přispěla 0,4 p. b.⁵ a spotřeba vládních institucí z toho tvořila 0,3 p. b. Pohled na spotřebu v členění podle trvanlivosti⁶ ukazuje, že reálně mezičtvrtletně rostla střednědobá (2,9 %) i dlouhodobá (3,6 %) spotřeba, ale růst krátkodobé spotřeby zaznamenaný v předchozím kvartálu se neudržel (-3,0 %). Naproti tomu došlo k výraznému oživení u služeb (2,2 %). Meziroční růst spotřeby ve 2. čtvrtletí dosáhl 2,0 %. A podobně jako v případě mezičtvrtletní dynamiky u domácností došlo ke zvolnění přírůstku na 1,0 %, zatímco vládní spotřeba meziročně rostla o 4,3 %, což bylo nejvíce od konce roku 2020. I tak byl ale příspěvek spotřeby domácností k růstu HDP (1,2 p. b.) výraznější než příspěvek spotřeby vládních institucí (0,8 p. b.). Meziročně rostla spotřeba služeb (2,2 %) a zejména vlivem nízké srovnávací základny byl zaznamenán i meziroční přírůstek u krátkodobé spotřeby (1,5 %). Střednědobá (-0,5 %) i dlouhodobá (-1,8 %) spotřeba však za úrovní loňského roku zaostávaly.

Investiční aktivita se zvyšovala. Zásoby ale

Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu reálně mezičtvrtletně klesly o 0,3 %. Bylo to zejména kvůli vývoji tvorby zásob. Naopak výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (investiční

² Zaměstnanost v pojetí národních účtů (osoby), údaj je sezónně očištěn.

³ Do reálného vyjádření převedeno s pomocí deflátoru spotřeby domácností.

⁴ Tato sekce zahrnuje činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a řadu jiných osobních služeb (kosmetické, kadeřnické apod.).

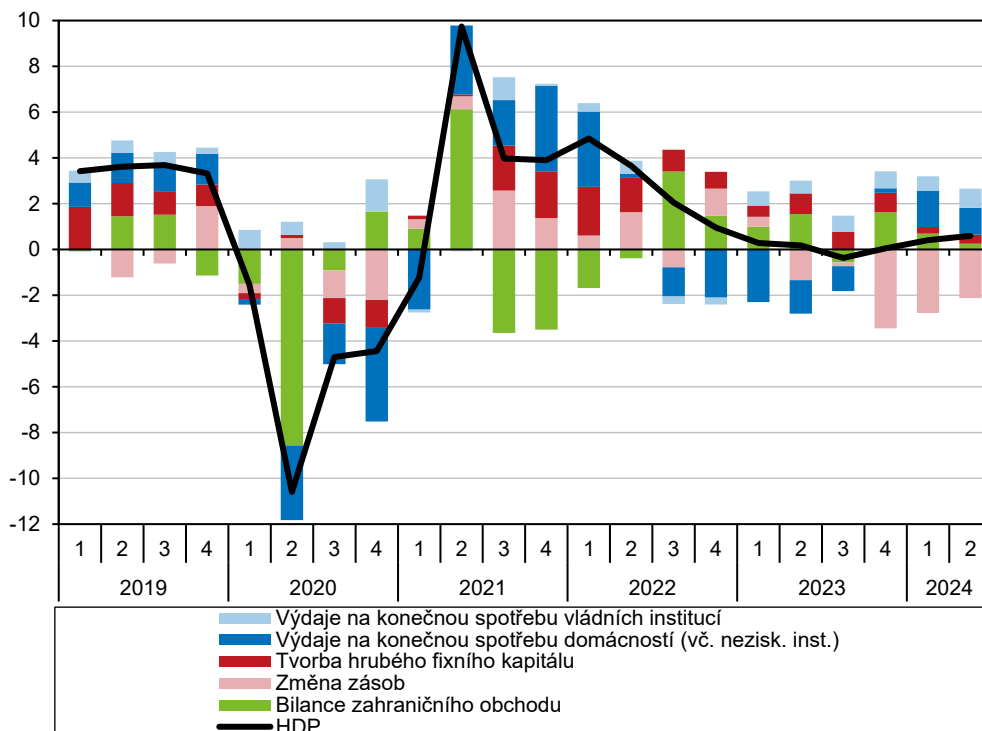
⁵ Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití.

⁶ Údaje o spotřebě dle trvanlivosti jsou v domácím pojetí.

výrazně působily ve směru mezičtvrtletního i meziročního poklesu HDP.

aktivita) mezičtvrtletně vzrostly o 1,9 %. Mezičtvrtletně rostly investice do produktů duševního vlastnictví (4,4 %), obydlí (4,3 %), ICT a ostatních strojů a zařízení (0,9 %) a do dopravních prostředků a zařízení (0,3 %). Pokles byl zaznamenán u investic do ostatních budov a staveb (-0,7 %). Změna zásob měla klíčový vliv také na meziroční pokles kapitálových výdajů (-7,2 %)⁷. Investiční aktivita měla jen mírný meziroční přírůstek (0,7 %). Výrazně meziročně rostly investice do dopravních prostředků a zařízení (8,7 %). Mírnější byly přírůstky u investic do ostatních budov a staveb (2,0 %), obydlí (1,1 %) a produktů duševního vlastnictví (0,8 %). Propad byl naopak zaznamenán u investic do ICT a ostatních strojů a zařízení (-3,8 %).

Graf č. 2 Příspěvky výdajových složek k reálné změně HDP* (objemové indexy, meziroční růst, příspěvky v p. b., HDP v %)

Zdroj: ČSÚ
* po vyloučení dovozu pro konečné užití

Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami dosáhla výrazného přebytku.

Vývoz zboží a služeb se ve 2. čtvrtletí reálně mezičtvrtletně zvýšil o 0,6 %⁸. Výrazněji vzrostl export služeb (2,1 %), zatímco u zboží zůstala dynamika nízká (0,3 %). Mezičtvrtletní růst dovozu zboží a služeb byl jen mírně vyšší než přírůstek u vývozu (0,7 %). Meziročně export zboží a služeb vzrostl o 0,4 %. Opět za tím stály zejména služby (6,8 %), zatímco vývoz zboží meziročně zaostal o 0,8 %. U dovozu byl počtvrté v řadě zaznamenán meziroční pokles (-1,5 %). U dovozu i vývozu již více než rok trvá nepoměr mezi silným reálným růstem zahraničního obchodu se službami a naopak poklesem nebo jen nízkým reálným navýšením u obchodu se zbožím. Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami v běžných cenách dosáhla ve 2. čtvrtletí přebytku 143,0 mld. korun a došlo tak k meziročnímu zlepšení o 45,4 mld. Přebytek obchodu se zbožím z toho tvořil 114,9 mld. (meziroční zvýšení o 35,3 mld.) a se službami 28,0 mld. (+10,0 mld.).

⁷ Změna zásob (v běžných cenách a sezónně neočištěná) ve 2. čtvrtletí 2024 dosáhla 8,1 mld. korun, zatímco v roce 2023 to bylo 35,2 mld.

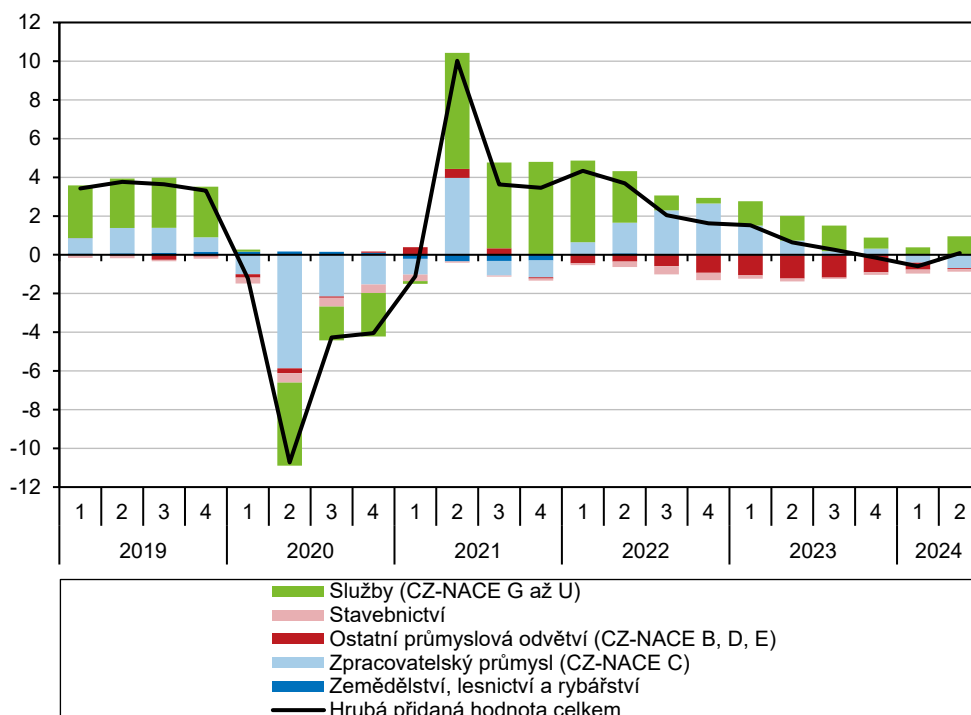
⁸ Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB). Bilance zahraničního obchodu v běžných cenách a po sezónním očištění.

Hrubá přidaná hodnota mezičtvrtletně mírně rostla.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) se ve 2. čtvrtletí mezičtvrtletně zvýšila o 0,5 %. K mezičtvrtletnímu růstu HPH přispívala zejména odvětví služeb, která podpořila oživená domácí spotřební poptávka. Rostla zejména HPH v peněžnictví a pojišťovnictví (3,4 %), v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (2,4 %) a v obchodě, dopravě, ubytování a pohostinství (2,3 %). Mírný mezičtvrtletní nárůst byl zaznamenán u ostatních činností (0,3 %), činností v oblasti nemovitostí (0,3 %) a v informačních a komunikačních činnostech (0,1 %). V průmyslu HPH mezičtvrtletně klesla o 0,6 % a řadu mezičtvrtletních poklesů trávající od konce roku 2022 přerušil jen 4. kvartál 2023. Ve zpracovatelském průmyslu HPH ve 2. čtvrtletí klesala ještě výrazněji než v průmyslu jako celku (-1,7 %). Ani 2. čtvrtletí nepřineslo obrat v dlouhodobě utlumeném stavebnictví (-0,3 %).

Graf č. 3 Příspěvky odvětví k reálné změně HPH (objemové indexy, meziroční příspěvky v p. b., HPH v %)

Zdroj: ČSÚ

Zatímco u služeb HPH většinou rostla, průmyslu se nedařilo.

V meziročním srovnání HPH v zásadě stagnovala (přírůstek o 0,1 %). Podobně jako u mezičtvrtletní dynamiky, také k meziročnímu růstu HPH přispívaly především služby. Meziročně silně rostla HPH v peněžnictví a pojišťovnictví (7,3 %) a mírnější přírůstky byly zaznamenány rovněž v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (2,3 %), v informačních a komunikačních činnostech (1,1 %), v činnostech v oblasti nemovitostí (0,9 %) a ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, ve zdravotní a sociální péči (0,7 %). Meziročně stagnovaly ostatní činnosti a profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (-0,1 %). Meziročně klesala HPH v průmyslu jako celku (-2,5 %), z toho ve zpracovatelském průmyslu propad dosáhl 3,0 %. Pokles HPH ve stavebnictví o 2,4 % prodloužil nepřetržitou řadu meziročních propadů na šest let.